

Nieuwsbrief nr. 42 (september 2010)

In deze - korte - nieuwsbrief van Historische Vereniging die Goude vindt u informatie over de lezingen op 11 oktober en 29 november.

Lezing 11 oktober 2010: Romein en in Zuid-Holland

Aanvangstijd: 20.00 uur
Lokatie: Hoge Gouwe 141
Spreker: Diana de Wild

Zo'n vierhonderd jaar lang maakte het zuidelijke deel van Nederland deel uit van het Romeinse Rijk. Zo omstreeks 55 voor Christus verschijnt Caesar met een leger in Nederland. Vanaf 15 voor Christus komen de Romeinen opnieuw, nu om oorlog tegen de Germanen te voeren. Binnen een paar jaar is het hele Nederlandse gebied bezet. In 47 voor Christus verlaten de Romeinen echter het gebied ten noorden van de Rijn. De Rijn wordt nu de grens en er worden forten gesticht om de Limes (grens) te verdedigen.

Er komt een Romeins bestuur en er worden wegen aangelegd, bruggen en villa's (grote boerderijen) gebouwd. De bewoners zoals de Bataven en Cananefaten gebruiken Romeinse producten, maar leveren ook goederen aan hen. Ook nemen sommigen dienst in het Romeinse leger. Drie eeuwen lang heerst er zo rust en vrede in Nederland. De Germanen vallen echter vanaf 270 na Christus steeds vaker het rijk binnen en omstreeks 400 trekken de Romeinen voorgoed uit Nederland.

Spreekster is Diana de Wild. Ze introduceert zichzelf: "Diana is de naam van de Romeinse godin van de jacht en de wilde natuur. Door te gaan zoeken naar de betekenis van mijn naam kreeg ik al jong interesse in de oudheid. Na het gymnasium was het voor mij dan ook een logische stap om archeologie te gaan studeren aan de Universiteit van Leiden. Ik ben in 1994 afgestudeerd als klassiek archeoloog met als specialisatie Griekenland. Daarnaast heb ik ook veel vakken over het oude Egypte gevolgd tijdens mijn studie, zodat Egypte een andere specialisatie van mij is geworden.

Sinds 1990 geef ik cursussen en lezingen aan volksuniversiteiten over onderwerpen uit de oudheid en sinds 1991 ben ik gids in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden.

Een volledig baan vinden in mijn vakgebied was in het begin echter moeilijk. Ik heb een paar jaar in het archeologische themapark Archeon gewerkt, maar aangezien dat seizoensarbeid was, moest ik toch op zoek naar een ander vak. Omdat ik lesgeven heel leuk vind, heb ik me laten omscholen tot juf op de basisschool. Van 1997 tot 2007 heb ik voor de klas gestaan.

Sinds 2007 combineer ik mijn twee vakken, archeologie en onderwijs, fulltime met elkaar. Ik geef lezingen en cursussen over de oudheden en begeleid reizen naar het Middellandse Zeegebied."

Diana de Wild zal ons op haar enthousiaste wijze nog veel meer kunnen vertellen over deze episode in de Nederlandse geschiedenis.

Lezing 29 november 2010: 140 jaar Rode Kruis in Gouda e.o.

Aanvangstijd: 20.00 uur

Lokatie: Hoge Gouwe 141

Er zijn maar weinig mensen die Het Rode Kruis niet kennen; de organisatie die in 1863 werd opgericht en waarvan Jean Henry Dunant de grondlegger is. Hij had maar één doel voor ogen: het verbeteren van het lot van de soldaten die zwaar gewond op het slagveld achterbleven.

Dunant was getuige geweest van de verschrikkingen van een veldslag en had zijn ervaringen vastgelegd in het boek 'Un souvenir de Solferino'. Hij deed hierin twee voorstellen:

- Elke staat moest een nationale vrijwilligersvereniging oprichten, die zou beschikken over de noodzakelijke kennis om het lijden van de gewonden in oorlogstijd te verlichten indien er zich een conflict op het grondgebied van die staat zou voordoen
- Er moest een verdrag komen dat de zieke en gewonde soldaten een beschermde status zou geven

Het boek werd een bestseller en de Rode Kruis-gedachte vond weerklank in een groot aantal Europese landen. In 1867 werd in Nederland de Nederlandse Vereniging tot het verlenen van hulp aan zieke en gewonde krijgslieden in tijd van oorlog opgericht. Toen Frankrijk in juli 1870 de oorlog verklaarde aan Duitsland, was onze regering bevreesd dat ook Nederland bij de oorlog werd betrokken. Zij besloot de troepen naar de landsgrenzen te dirigeren en deed een beroep op de nog jonge vereniging om ondersteuning. De vereniging richtte zich tot de Nederlandse bevolking met het verzoek om geld en goederen in te zenden en vrijwillige diensten aan te bieden. Aan deze oproep werd ook in Gouda gehoor gegeven. Op initiatief van ds. J.N. Scheltema werd op 28 juli 1870 een vergadering belegd in sociëteit "Ons Genoegen", die leidde tot de oprichting van een hulpcomité. Vanaf dat moment is het Rode Kruis niet meer weg te denken uit de Goudse samenleving.

De lezing zal ingaan op de vraag waarom de Rode Kruis-gedachte juist in de tweede helft van de negentiende eeuw vaste voet aan de grond kreeg. Ook wordt ingegaan op de vraag waarom het noodzakelijk was dat de status van de gewonde en zieke militairen diende te worden vastgelegd in - wat wij nu noemen - het humanitair oorlogsrecht. De geschiedenis van de afdeling is – hoe kan het ook anders – sterk verweven met de geschiedenis van het landelijk bureau. Vandaar dat ook wordt stilgestaan bij de historie van het Nederlandse Rode Kruis en op de vraag op welke wijze het landelijk beleid werd vormgegeven binnen de afdeling. Daarna gaat de lezing uitgebreid in op het ontstaan van onze afdeling en op de rol die de organisatie in de afgelopen 140 jaar heeft gespeeld in de Goudse samenleving. De vrijwilligers van het Rode Kruis worden al lang niet meer voorbereid op het verlenen van hulp aan militairen die zwaar gewond achterblijven op het slagveld. Een ander soort hulp is daarvoor in de plaats gekomen. Vandaar dat tot slot een beeld wordt geschetst van de afdeling Gouda en omstreken van het Nederlandse Rode Kruis anno 2010.